

Kommentar til påtaler og påbud fra Finanstilsynet

Danske Andelskassers Bank har den 23. oktober 2013 modtaget Finanstilsynets rapport "Investorbeskyttelse ved salg af DAB-aktier". Rapporten kan ses på bankens hjemmeside www.andelskassen.dk.

Rapporten indeholder forskellige påtaler, et påbud og omtale af en politianmeldelse. Banken har forskellige kommentarer til disse, der er beskrevet i det følgende, hvor der først er angivet nogle overordnede kommentarer, efterfølgende er angivet kommentarer til de enkelte forhold, som disse er beskrevet i rapportens resume.

Overordnede kommentarer

Danske Andelskassers Bank gennemførte i 2011 - i forlængelse af fusionen af Sammenslutningen Danske Andelskasser (SDA), de 16 andelskasser heri og Danske Andelskassers Bank - en aktieemission rettet mod bankens kunder, der havde mulighed for at tegne aktier for højest 30.000 kr. pr. person eller virksomhed. Aktieemissionen, hvor mere end 36.000 kunder tegnede aktier, blev gennemført forud for en børsnotering af banken.

I forbindelse med aktieemissionen og børsnoteringen blev der bl.a. udarbejdet et prospekt på godt 200 sider og en sammenfatning af dette prospekt på 16 sider. Der blev endvidere udarbejdet interne vejledninger med tilhørende bilag, der skulle sikre en god gennemførelse af aktieemissionen.

I forlængelse af artikler i Jyllands-Posten i sommeren 2013 har Finanstilsynet lavet en undersøgelse af aktieemissionen. Danske Andelskassers Bank har sideløbende lavet egne undersøgelser, og banken har i hele forløbet ønsket at samarbejde med Finanstilsynet for at nå frem til en afklaring om forholdene. Det har været afgørende for banken, at alt blev afklaret.

Undersøgelserne har afsløret 12 tilfælde, hvor der er eller kan være givet lån til aktiekøb, og da dette er ulovligt, har Finanstilsynet politianmeldt banken. De 12 tilfælde svarer til under en promille af de mere end 36.000 aktietegninger, men selv om der således er tale om enkeltstående tilfælde, er det ikke desto mindre 12 tilfælde for meget. Det er dybt beklageligt, og banken har allerede tilbudt disse kunder, at de kan blive holdt skadesfri, ligesom banken generelt vil søge en hurtig afklaring og afslutning af forholdene.

Undersøgelserne har endvidere afsløret fejl og uklare formuleringer i nogle af de interne vejledninger og bilag, der blev udarbejdet i forbindelse med aktieemissionen. Det er beklageligt, men det skal bemærkes, at dokumenterne skal ses i sammenhæng - således at et bilag eksempelvis læses i lyset af det overordnede dokument - og at dokumenterne generelt, efter bankens vurdering, giver et nuanceret grundlag for medarbejdernes arbejde.

Indledningsvist skal det endvidere understreges, at Danske Andelskassers Bank ikke er enig med Finanstilsynet i, at banken - som angivet i en påtale - skulle have opfordret medarbejderne til at presse erhvervs kunderne til at tegne aktier gennem såkaldte "noget for noget"-aftaler. Det er ganske enkelt ikke korrekt, hvilket omtales nærmere nedenfor.

Der er i forbindelse med aktieemissionen lavet fejl. Det erkender og beklager vi. Men disse fejl er ikke sket ud fra et ønske om på nogen måde at drage uberettiget fordel eller ligge kunder til last. I de få tilfælde, hvor det alligevel er sket, er det dybt beklageligt, og det vil der blive rettet op på, hvis det ikke allerede er sket.

Påtale nr. 1

"Finanstilsynet vurderer, at dele af rådgivningsmaterialet og instrukserne for aktiesalget har karakter af at være ensidigt salgsmateriale. Materialets ensidige fokus på fordele og til tider manipulerende sprogbrug medfører en betydelig risiko for, at de ansatte i banken ikke handler redeligt og professionelt over for kunderne. Dette er i strid med § 5 i investorbekyttelsesbekendtgørelsen. Finanstilsynet påtaler dette."

Banken erkender og beklager, at dele af materialet ikke har været formuleret hensigtsmæssigt. Det bemærkes, at materialet - i tråd med generel praksis for eksempelvis politikker og forretningsgange i finanssektoren - skal ses i sammenhæng, således at enkelte bilag eksempelvis ikke kan læses uden sammenhæng med de overordnede dokumenter. Det er bankens opfattelse, at det samlede materiale er nuanceret, og at der er handlet redeligt og professionelt over for kunderne.

Påtale nr. 2

"DAB har i forbindelse med emissionen udstukket salgsmål for aktiesalget for hver af bankens 52 filialer. Det er Finanstilsynets vurdering, at banken, ved at opstille og kontinuerligt følge op på opfyldelsen af salgsmålene for ét bestemt produkt samt ved at opdne til salgskonkurrencelignende forhold mellem filialerne, har skabt en risiko for, at medarbejderne vægter en opnåelse af salgsmålet højere end hensynet til kunden, og dermed forpligtelsen til at handle redeligt og professionelt. Finanstilsynet påtaler, at DAB, ved ikke at foretage særskilte foranstaltninger til imødegåelse af denne risiko, ikke har levet op til kravet om, at handle redeligt og professionelt over for sine kunder."

Det bemærkes, at det er generel praksis i banken at gennemføre kampagner og opstille mål, når der skal være fokus på et område. Dette sker således også i forbindelse med fx pensionsindbetalinger op til årsskiftet, hvor der kan være skattemæssige fordele ved at indbetale ekstra, eller omlægning af realkreditlån, hvis renten gør dette attraktivt for kunderne. Det er ligeledes en generel praksis at belønne en målopfyldelse med belønninger i form af eksempelvis en æske chokolade, mens banken ikke benytter sig af præstationsafhængig aflønning. Der er heller ikke konsekvenser af ikke at nå et mål.

Banken prioriterer et langvarigt samarbejde, der skaber værdi for kunderne, og det er ikke bankens vurdering, at hensynet til kunderne er blevet tilsidesat eller nedprioriteret. Det er

bankens opfattelse, at der overordnet er handlet redeligt og professionelt over for kunderne, og banken vil naturligvis sikre, at dette også er tilfældet fremadrettet.

Påtale nr. 3

"DAB har opfordret sine medarbejdere til, at de skulle presse bankens erhvervskunder til at investere i DAB-aktier ved at indikere, at man, for at bevare den gensidige tillid, forventede, at erhvervskunderne deltog i aktiesalget med fuld tegning – dvs. en såkaldt "noget for noget"-aftale. Ved at opfordre til et sådant pressalg, har DAB handlet i strid med § 5 i investorbekendtgørelsen og Finanstilsynet påtaler, at det er sket."

Dette er efter bankens opfattelse ikke korrekt. Der er ikke blevet opfordret til, at bankens erhvervskunder skulle presses til at tegne aktier (hverken fuld eller delvis tegning) gennem "noget for noget"-aftaler. Dette ville være grundlæggende i strid med bankens principper og værdier.

Påtale nr. 4

"DAB har haft inkonsistente retningslinjer for, hvorvidt medarbejderne måtte kontakte kunderne med henblik på aktiesalg uden forinden at have opnået samtykke dertil. Banken har derudover oplyst, at kunder i flere tilfælde er blevet kontaktet uden at banken har haft samtykke til det. Dette er i strid med § 6 i forbrugerftaleloven, og Finanstilsynet påtaler dette forhold."

Det er korrekt, at der i noget af det materiale, der blev udarbejdet til medarbejderne i forbindelse med aktieemissionen, er angivet upræcise retningslinjer. Det er dog bankens formodning, at medarbejderne har overholdt de eksisterende forretningsgange på området, der var kendte og havde eksisteret i mange år. Skulle der alligevel være begået fejl, er det naturligvis beklageligt.

Det er ikke korrekt, at banken har oplyst, at kunder i flere tilfælde er blevet kontaktet, uden at banken har haft samtykke til det. Banken har oplyst, at der ikke er ført lister over, hvem der er blevet kontaktet pr. telefon i emissionsperioden, hvorfor banken ikke kan undersøge forholdet nærmere. Derfor kan det ikke afvises, at der er sket henvendelse til kunder, der ikke havde givet samtykke hertil.

Påtale nr. 5 og påbud

"Banken har oplyst sine medarbejdere om, at de kunne vente med at lave egnetheds-test for kunderne til efter at rådgivningen og salget var gennemført. DAB kan derved ikke dokumentere, at man har foretaget egnethedstest af investorerne forud for, at de har investeret i DAB-aktier. Finanstilsynet påtaler, at det er sket. Undersøgelsen har tillige vist, at der, særligt i forhold til salget af DAB-aktier men også generelt, ikke i tilstrækkeligt omfang er gennemført egnethedstest af kunder der har handlet værdipapirer. Finanstilsynet påbyder DAB at sikre, at alle kunder, som modtager investeringsrådgivning i DAB, får oprettet og/eller opdateret deres investeringsprofil, når det er relevant."

Det er korrekt, at der et sted i det materiale, der blev udarbejdet til medarbejderne i forbindelse med aktieemissionen, er angivet en formulering, der kan indikere, at medarbejderne kunne vente med at udarbejde investeringsprofiler. Det skal imidlertid igen bemærkes, at materialet skal ses i sammenhæng, og at formålet med førnævnte formulering var at angive, at man kunne vente med at få en underskrift, mens der naturligvis skulle laves en egnethedstest af kunderne forud, evt. via telefon.

Banken anerkender, at der generelt er investeringskunder, hvor der mangler udarbejdelse eller opdatering af en investeringsprofil. Det er naturligvis ikke acceptabelt, og banken arbejder for at sikre, at dette forhold bliver bragt i orden.

Politianmeldelse

"Finanstilsynet vurderer, at DAB i mindst 12 tilfælde har ydet lån til finansiering af kunders køb af DAB-aktier. Dette er en overtrædelse af en strafbelagt bestemmelse i lov om finansiel virksomhed, og Finanstilsynet politianmelder derfor DAB."

Banken anerkender, at der i de beskrevne tilfælde er eller kan være ydet lån til finansiering af kunders køb af aktier i banken, og banken vil søge en hurtig afslutning af dette forhold, ligesom banken allerede har tilbudt bemeldte kunder at tilbagekøbe aktierne og i øvrigt holde kunderne skadesfri.

Det skal bemærkes, at der er tale om enkeltstående tilfælde - de 12 tilfælde svarer til under en promille af de mere end 36.000 handler, der blev gennemført i perioden - og at lånene er givet i strid med bankens principper og værdier. Der har således ikke været tale om en generel praksis i banken, selv om hvert enkelt tilfælde er dybt beklageligt.